

Β' ΛΥΚΕΙΟΥ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΑΡΧΑΙΑ

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

Α. ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίου, 'Υπέρ Μαντιθέου' 20-21

Ἦδη δέ τινων ἡσθόμην, ᾧ βουλή, καὶ διὰ ταῦτα ἀχθομένων μοι, ὅτι νεώτερος ὢν ἐπεχείρησα λέγειν ἐν τῷ δήμῳ. ἐγὼ δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἠναγκάσθην ὑπὲρ τῶν ἑμαυτοῦ πραγμάτων δημηγορῆσαι, ἔπειτα μέντοι καὶ ἑμαυτῶ δοκῶ φιλοτιμότερον διατεθῆναι τοῦ δέοντος, ἀμα μὲν τῶν προγόνων ἐνθυμούμενος, ὅτι οὐδὲν πέπαυνται τὰ τῆς πόλεως πράττοντες, ἀμα δὲ ὑμᾶς ὁρῶν (τὰ γὰρ ἀληθῆ χρῆ λέγειν) τοὺς τοιούτους μόνους <τίνος> ἀξίους νομίζοντας εἶναι, ὥστε ὁρῶν ὑμᾶς ταύτην τὴν γνώμην ἔχοντας τίς οὐκ ἂν ἐπαρθεῖ πρᾶττειν καὶ λέγειν ὑπὲρ τῆς πόλεως; ἔτι δὲ τί ἂν τοῖς τοιούτοις ἀχθοσθε; οὐ γὰρ ἕτεροι περὶ αὐτῶν κριταὶ εἰσιν, ἀλλ' ὑμεῖς.

Β. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε ολόκληρο το παραπάνω απόσπασμα. Μονάδες 10
2. Για ποια κατηγορία απολογείται ο Μαντίθεος στο συγκεκριμένο χωρίο και ποιο είναι το έρεισμα της με βάση τα εθιμοτυπικά δεδομένα της εποχής; Μονάδες 10
3. Ποια ήταν τα κίνητρα που ώθησαν τον Μαντίθεο να ασχοληθεί με τα κοινά από νεαρή ηλικία; Πώς τον κρίνετε; Μονάδες 10
4. Επιδιώκονται οι σκοποί ενός τυπικού επιλόγου στο απόσπασμα; Αν όχι, τι επιδιώκει ο ορθόλογος μέσα από τον συγκεκριμένο επίλογο; Μονάδες 10

5. Τι σημαίνει ο όρος "έντεχνες πίστεις"; Να τις αναφέρετε ονομαστικά και να αναλύσετε μια από αυτές.

Μονάδες 10

6. *ήσθόμην, άχθομένων, διατεθῆναι, πέπαννται, έπαρθείη*: αφού πρώτα γράψετε το ρήμα από το οποίο προέρχονται οι παραπάνω τύποι, να βρείτε δύο παραγωγή ουσιαστικά ή επίθετα (απλά ή σύνθετα) για κάθε λέξη.

Μονάδες 10

Γ. ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Τά μὲν τοίνυν πεπραγμένα, ὧ ἄνδρες δικασταί, καθ' ἓν ἕκαστον ἀκηκόατε. Ἐρεῖ δὲ πρὸς ὑμᾶς αὐτίκα μάλ᾽ Ἀθηνογένης ὡς ὁ νόμος λέγει, «ὅσα ἂν ἕτερος ἑτέρῳ ὁμολογήσῃ, κύρια εἶναι». Τὰ γε δίκαια, ὧ βέλτιστε· τὰ δὲ μὴ τοῦναντίον ἀπαγορεύει μὴ κύρια εἶναι. Ἐξ αὐτῶν δὲ σοι τῶν νόμων ἐγὼ φανερώτερον ποιήσω. Καί γάρ οὐτῶ με διατέθεικας, καὶ περίφοβον πεποίηκας μὴ ἀπόλωμαι ὑπὸ σου καὶ τῆς δεινότητος τῆς σῆς, ὥστε τοὺς τε νόμους ἐξετάζειν καὶ μελετᾶν νύκτα καὶ ἡμέραν, πάροργα τᾶλλα πάντα ποιησάμενον.

ΥΠΕΡΕΙΔΟΥ, ΚΑΤ' ΑΘΗΝΟΓΕΝΟΥΣ Α, 13

Λεξιλόγιο:

1. ὧ βέλτιστε: φιλική προσφώνηση <<καλέ μου φίλε>>
2. διατίθημι φέρνω σε δύσκολη θέση
3. δεινότης: αυστηρότητα / εγκληματική διάθεση

Δ. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΑΔΙΔΑΚΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

- A. Να γράψετε τη μετάφραση του κειμένου.

Μονάδες 20

B1. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου:

ἄνδρες δικασταί:	τη συνεκφορά στην ίδια πτώση του ενικού αριθμού
βέλτιστε:	το επίρρημα στο θετικό βαθμό
ἔν:	τη γενική ενικού στο θηλυκό γένος
νύκτα:	την ονομαστική στον αριθμό που βρίσκεται
κύρια:	τον ίδιο τύπο στο συγκριτικό βαθμό
μάλα:	τον ίδιο τύπο στον υπερθετικό βαθμό
δίκαια:	τη γενική πληθυντικού του θηλυκού γένους στον ίδιο βαθμό
σοι:	την ίδια πτώση της αντωνυμίας στο τρίτο πρόσωπο του πληθυντικού αριθμού
δεινότητος:	τη δοτική του πληθυντικού αριθμού
πάντα:	την αιτιατική του θηλυκού γένους στον αντίθετο αριθμό από αυτόν που βρίσκεται ο τύπος.

Μονάδες 05

B2. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου:

πεπραγμένα:	το β' ενικό πρόσωπο της οριστικής του ίδιου χρόνου και της ίδιας φωνής.
ἀκηκόατε:	το γ' ενικό πρόσωπο της οριστικής του μέλλοντα στη φωνή που ανήκει ο τύπος.
λέγει:	το α' πληθυντικό πρόσωπο της ευκτικής του μέλλοντα στη φωνή που βρίσκεται ο τύπος.
ὁμολογήσῃ:	το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής του ίδιου χρόνου στη φωνή που βρίσκεται ο τύπος.
διατέθεικας:	το β' ενικό πρόσωπο του παρατατικού στη φωνή που βρίσκεται ο τύπος.
ἀπαγορεύει:	τον ίδιο τύπο στον παρατατικό της ίδιας φωνής.
ποιήσω:	το β' ενικό πρόσωπο στην προστακτική του ενεστώτα στη φωνή που βρίσκεται ο τύπος.
μελετᾶν:	το β' ενικό πρόσωπο στην προστακτική του ίδιου χρόνου στην αντίθετη φωνή απ' αυτήν που βρίσκεται ο τύπος.
ἐξετάζειν:	το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του μέλλοντα στη φωνή που βρίσκεται ο τύπος.
ἀπόλωμά:	το β' ενικό πρόσωπο στην οριστική του ίδιου χρόνου στη φωνή που βρίσκεται ο τύπος.

Μονάδες 05

Γ1. «Καί γάρ οὔτω με... ποιησάμενον»: Να αναγνωρίσετε πλήρως (είδος, εισαγωγή, εκφορά, αιτιολόγηση εκφοράς, λειτουργία) τις δευτερεύουσες προτάσεις του παραπάνω αποσπάσματος από το κείμενο.

Μονάδες 04

Γ2. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις παρακάτω λέξεις από το κείμενο: δικασταί, ἕκαστον, ἑτέρω, ὑπό σου, νύκτα, σοι.

Μονάδες 06

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ